

L.dz. ZPGO 21/14/02/2019

Warszawa, dnia 14.02.2019 r.

Szanowna Pani
Jadwiga Emilewicz - Minister
Przedsiębiorczości i Technologii
Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

Dotyczy: uwagi do projektu ustawy Prawo zamówień publicznych (nr w wykazie prac na RCL-u: UD472)

Szanowna Pani Minister,

Działając w imieniu Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami („ZPGO”), który zrzesza firmy prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami, w związku z prowadzonymi konsultacjami publicznymi projektu ustawy nowego Prawa zamówień publicznych (projekt z dnia 21 stycznia 2019 roku), w załączeniu do niniejszego pisma przekazujemy nasze uwagi i spostrzeżenia odnośnie przedmiotowego projektu. Uprzejmie dziękujemy za umożliwienie zgłoszenia uwag do projektu ustawy prawo zamówień publicznych z dnia 21 stycznia 2019r. W załączeniu pozwalamy sobie przekazać dostrzeżone przez naszych ekspertów uwagi oraz sugestie w zakresie brzmienia Projektu.

Pragniemy wskazać iż nasza organizacja zrzesza głównie małych i średnich przedsiębiorców działających od około 30 lat na polskim rynku gospodarowania odpadami. Członkowie zrzeszeni w związku to w dużej mierze polskie firmy rodzinne, które są nie rzadko wiązącymi pracodawcami w swoim regionie. Z tego względu spostrzeżenia dotyczące projektu w sposób szczególny dotyczą aspektów krytycznie ważnych z punktu widzenia egzystencji tych firm szczególnie zmieniających się niekorzystnych uwarunkowaniach gospodarczych.

Niezależnie od załączonych uwag poniżej pozwalamy sobie przedstawić pięć głównych kierunkowych spostrzeżeń o charakterze systemowym, które naszym zdaniem powinny być rozpatrzone na wstępnym etapie prac legislacyjnych, to jest przed szczegółowym rozpatrywaniem poszczególnych regulacji nowego PZP. Wyrażamy ogromne uznanie dla o profesjonalizmu Ministerstwa i Urzędu Zamówień Publicznych w ramach prac nad Projektem oraz wcześniejszą koncepcją. Wobec powyższego nasze uwagi zmierzają do dalszego usprawnienia funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce.

1. Partnerskie postrzeganie zamówień publicznych

Zamówienia publiczne stanowią niezwykle ważne narzędzie z punktu widzenia całej gospodarki, spełniając co najmniej dwa podstawowe zadania, określając sposób wydatkowania środków publicznych, w celu zapewnienia realizacji niezbędnych świadczeń usług, dostaw, robót budowlanych z punktu widzenia zamawiających i docelowych beneficjentów, czyli społeczeństwa. Z drugiej strony nie można zapominać, iż zamówienia publiczne opierają się na umowie zawieranej między zamawiającym i wykonawcą. W żadnym razie przepisy UE w szczególności dyrektywy zamówieniowe, jak również orzecznictwo Trybunału Unii Europejskiej, nie przewidują „dominującej lub uprzywilejowanej” pozycji strony zamawiającej w ramach umowy zawieranej na podstawie zamówienia publicznego. Oczywiście niezbędne jest zapewnienie za pomocą mechanizmów umownych prawidłowej realizacji zamówienia (np. w drodze kary umownej, gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych etc.). Jednak dostrzegamy, iż prawidłowość wykonania umów spoczywa w obecnej praktyce wyłącznie po stronie wykonawców, na których nakładane są ogromne kary umowne w przypadku zaistnień nawet nieznacznych naruszeń umowy. Co więcej regułą staje się powoli wielomiesięczne wstrzymywanie wypłaty wynagrodzenia dla wykonawcy w przypadku zaistnienia podejrzenia naruszenia umowy, bez wyroku sądowego a nie rzadko bez przedłożenia rzeczowych argumentów przez stronę zamawiającą. W konsekwencji wykonawcy zmuszani są do występowania na drogę prawną i

prowadzenia wielomiesięcznych sporów o należną zapłatę wynagrodzenia, które stanowi dla MŚP krytycznie ważny składnik budżetu. Analogiczny problem dotyczy waloryzacji wynagrodzenia umownego, które nie jest wykonywane przez Zamawiających pomimo zaistnienia powszechnie znanych okoliczności rynkowych osób o postanowienia realizacji umowy. Powyższe przykłady świadczą o braku partnerskich relacji pomiędzy dwoma stronami umowy o zamówienia publiczne. Wobec powyższego postulujemy wprowadzenie regulacji umożliwiającej bardziej partnerskie relacje pomiędzy zamawiającymi i wykonawcami m.in. możliwość wprowadzenia kar umownych również dla strony zamawiającej, bardziej równomierny podział ryzyka pomiędzy obu partnerów umowy, jak również możliwość waloryzacji stawek również w przypadku zamówień na usługi.

2. Kontrola zamówień publicznych

Pragniemy podkreślić, jak istotną rolę w zamówieniach publicznych powinny odgrywać organy nadzoru merytorycznego nad zamówieniami publicznymi. Wobec powyższego nowe PZP powinno przewidywać podstawy prawne (ewentualnie wprowadzać w nowelizację innych przepisów prawa), umożliwiające na podjęcie merytorycznej i efektywnej weryfikacji całej procedury zamówień publicznych, na każdym etapie – przygotowania zamówienia publicznego, procedury i sposobu wyboru wykonawcy, jak również na etapie realizacji umowy. Obecnie przedsiębiorcy, ze swojej praktyki, wskazują na zbyt wąskie kompetencje wielu wyspecjalizowanych organów, które uniemożliwią im realną kontrolę nad zamówieniami publicznymi. Przykładowo Regionalna Izba Obrachunkowa nie ma kompetencji do gospodarczej oceny zasadności stawek i cen, które są proponowane przez zamawiających. Bardzo często takie stawki pozostają poniżej kryteriów ekonomicznej opłacalności, co w efekcie wpływa na niemożliwość prawidłowej realizacji zamówienia. Wobec powyższego postulujemy zwiększenie uprawnień wyspecjalizowanych instytucji (np.

RIO, Prezes UZP, WIOŚ, Prezes UOKiK), celem merytorycznej kontroli nad zamówieniami publicznymi.

3. Transparentność zamówień publicznych

Nasze doświadczenie wskazuje, iż jednym z podstawowych sposobów na rynkowe uzyskanie towarów i usług na najwyższym poziomie, jest zapewnienie jak największej transparentności całej procedury zamówień publicznych, na każdym etapie ich udzielenia i realizacji. Wobec powyższego rozwiązania nowego PZP powinny zmierzać do wprowadzenia regulacji i procedur umożliwiających nieskomplikowany i realnie prosty dostęp do dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia. Wprowadzenie takich rozwiązań może być połączone z prowadzoną elektronizacją zamówień publicznych. Przykładowo dostęp do dokumentacji postępowania, ofert oraz umów zawartych w sprawie zamówień publicznych może odbywać się za pośrednictwem portali elektronicznych służących do prowadzenia procedur zamówień publicznych. Takie rozwiązania są w praktyce stosowane w wielu krajach członkowskich Unii Europejskiej. Z naszej strony służmy ewentualną pomocą przy przygotowaniu opcjonalnych rozwiązań, które w znacznym stopniu umożliwią urzeczywistnienie zasady transparentności.

4. Środki ochrony prawnej

Jednym z elementów zachowania zasad transparentności jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu umożliwiającego instancyjną kontrolę czynności podejmowanych w ramach procedur zamówień publicznych.

W tym zakresie niezbędne działania powinny zmierzać do zapewnienia wykonawcom realnej możliwości składania środków ochrony prawnej do właściwych instytucji – Krajowej Izby Odwoławczej i sądu. Tym samym za niezbędne uważamy obniżenie kwoty wpisu od odwołań do KIO oraz skargi do sądu. Obecna wysokość opłat stanowi barierę w dostępie do środków ochrony prawnej. Tym bardziej, iż w ramach

procedury udzielania zamówień publicznych zasadność skorzystania z odwołania do KIO można zaistnieć wielokrotnie, przy czym szczególnie ważne są etapy: ogłoszenia i określenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz wyboru oferty wykonawcy. Podczas gdy obecna wysokość opłat powoduje, że zwłaszcza mali przedsiębiorcy rezygnują z wnoszenia odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej. Podobna sytuacja występuje w przypadku skarg do Sądu Okręgowego, gdy jednym z istotnych czynników decydujących o zaniechaniu wniesienia skargi do Sądu jest wysokość wpisu, która blokuje przedsiębiorcom możliwość skutecznego działania. Dodatkowo organizacje, które działają w interesie społecznym, z uwagi na charakter swojej działalności, powinny również mieć możliwość przyłączania się do już prowadzonych postępowań przed KIO.

Celem usprawnienia pracy KIO oraz zagwarantowania merytorycznego rozpoznania prowadzonych spraw, które bardzo często obarczone są dużym stopniem skomplikowania, postulujemy wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą wszystkie odwołania byłyby rozpatrywane przez trzyosobowy skład orzekający, natomiast wyjątki od zasady powinna ściśle określać ustawa.

Dodatkowo pragniemy zauważyć, iż dotychczasowa praktyka wskazuje, iż KIO w większości spraw oddala wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego i ekspertów. Tym samym decydując się na samodzielną ocenę materiału dowodowego, który w wielu przypadkach zawiera skomplikowane technicznie, technologiczne lub finansowo informacje, które są niemożliwe do oceny przez osoby nie posiadające wiadomości specjalnych (dotyczy to przykładowo postępowań w zakresie rażąco niskiej ceny lub oceny kwestii technicznych/technologicznych wskazanych w opisie przedmiotu zamówienia). Wobec powyższego wnioskujemy o wprowadzenie zapisu obligującego KIO do przeprowadzania dowodu z opinii biegłego i ekspertów w szczególnie skomplikowanych sprawach, na uzasadniony wniosek stron postępowania.

5. Podwójna rola zamawiającego

Powyższe zaproponowane propozycje są wstępnymi elementami regulacji zagadnienia, które stanowi obecną słabość systemu zamówień publicznych, tj. podwójnej roli zamawiającego. Bardzo często zamawiający jest jednocześnie podmiotem odpowiedzialnym za organizację ram prawnych funkcjonowania rynku lokalnego. Niekiedy nawet zamawiający za pomocą własnych spółek uczestniczy i funkcjonuje na tym samym rynku, co prywatni wykonawcy. Zaburza to naturalną równowagę pomiędzy wszystkimi uczestnikami rynku zamówień publicznych. Przejawia się to m.in. w trakcie zawierania umów, organizacji przetargów, jak również podziale ryzyk pomiędzy stronami umów o realizację zamówień publicznych. Nowe PZP powinno zmierzać do wyważenia relacji pomiędzy zamawiającymi i wykonawcami. W konsekwencji będzie to korzystne dla odbiorców usług, czyli mieszkańców.

Uprzejmie prosimy o uwzględnienie powyższych spostrzeżeń oraz pozostajemy do Państwa dyspozycji na dalszych etapach prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku,

Sławomir Rudowicz
Przewodniczący ZPGO

Załączniki:

1. Uwagi do projektu ustawy PZP

Warszawa, dnia 14.02.2019

**Uwagi Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami
do projektu ustawy Prawo zamówień publicznych
(projekt z dnia 21.01.2019 r.)**

Lp.	Numer art. projektu PZP	Treść projektu PZP	Uwaga/komentarz
1.	Art. 8	----	Brak zdefiniowania „oferty”, „oferty wstępnej”, „oferty podlegającej negocjacom” i „najkorzystniejszej oferty”. Brak definicji legalnej „oferty” i ww. pojęć może powodować problemy interpretacyjne w stosowaniu ustawy. Dodatkowe komplikacje mogą powstać w związku z treścią pozostałych przepisów projektu PZP np. interpretacji art. 69 PZP, który mówi również o ofercie wstępnej, ofercie podlegającej negocjacom, ofercie ostatecznej.
2.	Art. 17. 1.	Art. 17. 1. Zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający: 1) najlepszą jakość dostaw, usług, oraz robót budowlanych, uzasadnioną charakterem zamówienia, w ramach środków, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację, oraz 2) najlepszy stosunek nakładów do efektów, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, zamówienia.	Przedmiotowy zapis powinien zobowiązywać zamawiających do stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert. W tym zakresie szersze uwagi w komentarzu do art. 238 oraz art. 239.
3.	Art. 59 ust. 4.	Art. 59 ust. 4. Jeżeli dokonanie określonych czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wymaga wiadomości specjalnych, kierownik zamawiającego, z własnej inicjatywy lub na wniosek komisji przetargowej, może powołać biegłych.	W zaproponowanym brak odesłania do wyłączenia z art. 61 projektu PZP (okoliczności wyłączenia biegłego w przypadku wystąpienia konfliktu interesów).
4.	Art. 62.	Art. 62. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy,	Brak zapisu w pkt 2 precyzującego, gdzie ma nastąpić określenie warunków

		którzy: 1) nie podlegają wykluczeniu; 2) spełniają warunki udziału w postępowaniu, o ile zostały one określone przez zamawiającego.	(dotychczasowa ustawa PZP w tym zakresie bezpośrednio wskazywała na ogłoszenie lub zaproszenie do potwierdzenia zainteresowania). Prośba o rozważenie doprecyzowania przepisu w tym zakresie.
5.	Art. 63 ust. 3.	Art. 63 ust. 3. Zamawiający nie może wymagać od wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia posiadania określonej formy prawnej w celu złożenia oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Zamawiający może jednak wymagać aby wykonawcy wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia przyjęli określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, jeżeli taka forma prawna jest niezbędna do właściwej realizacji zamówienia.	Przedmiotowy zapis stanowi naruszenie swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz równej konkurencji dla podmiotów (niezależnie od formy prowadzonej działalności). Dodatkowo zapis o takim brzmieniu kreuje możliwość nadużyć i nadinterpretacji przepisu, co w konsekwencji może doprowadzić do wprowadzania sztucznych ograniczeń i naruszenia zasady równego traktowania wykonawców. Dodatkowo przepis nie precyzuje na jakiej podstawie i jak zamawiający będzie oceniał jaka forma jest odpowiednia do realizacji zamówienia.
6.	Art. 65.	Art. 65. Zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania przez jednego z wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia kluczowych zadań dotyczących: 1) zamówień na roboty budowlane lub usługi; 2) prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją, w ramach zamówienia na dostawy.	Naruszenie zasady solidarnej odpowiedzialności wykonawców za realizację zamówienia.
7.	Art. 69.	Art. 69. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o ofercie, należy przez to rozumieć również ofertę wstępną, ofertę podlegającą negocjacji, ofertę ostateczną, ofertę wariantową oraz ofertę częściową.	Ustawa nie zawiera definicji legalnej oferty, jak również ofert, o których mowa w art. 69 PZP, tj. oferty wstępnej, oferty podlegającej negocjacji, oferty ostatecznej. Wobec powyższego powoduje to możliwość niewłaściwej interpretacji przepisów. Celem uniknięcia wątpliwości zasadne jest doprecyzowanie przedmiotowego zapisu lub wprowadzenie definicji legalnych w art. 8 projektu PZP.
8.	Art. 71	Art. 71. W postępowaniach o udzielenie zamówienia o wartości mniejszej niż progi unijne, oferty, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub w konkursie oraz oświadczenia o niepodleganiu wykluczeniu i spełnianiu warunków udziału w postępowaniu lub konkursie są składane w	Zgodnie z Kodeksem cywilnym do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Wobec powyższego przedmiotowy przepis powinien zawierać wskazanie, iż zamawiający w dokumentacji postępowania określi zasady

		formie dokumentowej przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.	pozwalające ustalenie osoby składającej oświadczenie, w szczególności w celu uniknięcia wątpliwości w trakcie stosowania formy dokumentowej.
9.	Art. 81	Art. 81. 1. Protokół zawiera co najmniej: 1) nazwę zamówienia; 2) informację o trybie udzielenia zamówienia lub o rodzaju konkursu; 3) nazwę i adres zamawiającego, przedmiot i wartość umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów; 4) w przypadku negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia albo zamówienia z wolnej ręki wskazanie okoliczności uzasadniających zastosowanie wybranego trybu; (...)	Obecnie brzmienie przepisu, w stosunku do treści obecnego brzmienia art. 96 ust. 1 PZP, nie uwzględnia obowiązku zamieszczenia przez zamawiających w protokole powodów, z których zamawiający postanowił nie udzielać zamówienia, nie zawierać umowy ramowej albo nie ustanawiać dynamicznego systemu zakupów, jak również powodów niedokonania podziału zamówienia na części. Powyższe informacje mogą mieć istotne znaczenie dla przejrzystości procedury zamówienia.
10.	Art. 83 ust. 2	Art. 83 ust. 2. Załączniki do protokołu udostępnia się na wniosek wykonawcom i <u>innym podmiotom uprawnionym do wnoszenia środków ochrony prawnej</u> , po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty lub pracy konkursowej albo unieważnieniu postępowania lub konkursu, z tym że oferty udostępnia się od chwili ich otwarcia, oferty wstępne od dnia zaproszenia do składania ofert, a wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu i prace konkursowe od dnia poinformowania o wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i wynikach konkursu.	Przedmiotowe organicznie – możliwość udostępniania jedynie wykonawcom oraz innym podmiotom uprawnionym do wnoszenia środków ochrony prawnej - pozostaje w sprzeczności z przyjętą zasadą jawności prowadzonego postępowania. Uprawnienie do przeglądania i kopiowania protokołu wraz z załącznikami powinno przysługiwać każdemu podmiotowi niezależnie od tego, czy jest wykonawcą, ani pod tego czy ma interes prawny w uzyskaniu przedmiotowych informacji. Zatem regulacja powinna być zgodna z ogólną zasadą dostępu do informacji publicznej.
11.	Art. 86	Art. 86. 1. Zamawiający zwraca wykonawcom, których oferty nie zostały wybrane, na ich wniosek, złożone przez nich plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały. 2. Zamawiający zwraca wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, na jego	Obecne brzmienie PZP (art. 97 ust. 2) wskazuje jedynie na możliwość zwrotu materiałów (plany, projekty etc.) tym wykonawcom, których oferty nie zostały wybrane. Nowe brzmienie (art. 86 ust. 2) umożliwia zwrot tych materiałów również wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza. Tym samym może to uniemożliwiać merytoryczną weryfikację prowadzonego postępowania, np. w trakcie

		wniosek, złożone przez niego plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały, o ile nie stanowią one załączników do umowy w sprawie zamówienia publicznego. 3. Zamawiający może zwrócić złożone przez wykonawcę plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały, jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie został złożony w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego albo unieważnienia postępowania.	kontroli Prezesa UZP lub w trakcie prowadzonego postępowania odwoławczego przed KIO.
12.	Art. 93	Art. 93. 1. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, w szczególności w ramach prowadzonych wstępnych konsultacji rynkowych, o których mowa w art. 94, lub po zamieszczeniu wstępnego ogłoszenia informacyjnego, o którym mowa w art. 101, zamawiający może zorganizować spotkanie informacyjne z wykonawcami, którego przedmiotem będzie przedstawienie planów zamawiającego oraz oczekiwań dotyczących jednego zamówienia lub zamówień planowanych w terminie następnych 12 miesięcy. 2. Zamawiający zamieszcza informację o organizowanym spotkaniu z wykonawcami oraz o jego przedmiocie na stronie internetowej, z odpowiednim wyprzedzeniem, umożliwiającym udział wszystkich zainteresowanych wykonawców.	Wskazany przepis, celem uniknięcia wątpliwości odnośnie równego traktowania wykonawców, powinien wskazywać na podstawowe gwarancje dla wszystkich potencjalnych wykonawców, tj. obowiązek zamieszczenia informacji o terminie i miejscu spotkania, zapewniania możliwości udziału każdemu zainteresowanemu, zamieszczenie informacji o spotkaniu z zapewnieniem minimalnego terminu np. co najmniej z trzydziestodniowym wyprzedzeniem.
13.	Art. 95	Art. 95. Zamawiający zamieszcza informację o zamiarze przeprowadzenia wstępnych konsultacji rynkowych oraz o ich przedmiocie na profilu nabywcy.	Jak powyższej, tj. wskazany przepis, celem uniknięcia wątpliwości odnośnie równego traktowania wykonawców, powinien wskazywać na podstawowe gwarancje dla wszystkich potencjalnych wykonawców, tj. obowiązek zamieszczenia informacji o terminie i miejscu spotkania, zapewniania możliwości udziału każdemu

			zainteresowanemu, zamieszczenie informacji o spotkaniu z zapewnieniem minimalnego terminu np. co najmniej z trzydziestodniowym wyprzedzeniem.
14.	Art. 111	Art. 111. 1. Zamawiający zwraca wadium wniesione w pieniądzu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności: 1) upływu terminu związania ofertą; 2) zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego; 3) unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia, z wyjątkiem sytuacji gdy nie zostało rozstrzygnięte odwołanie na czynność unieważnienia albo nie upłynął termin do jego wniesienia. 2. Zamawiający zwraca wadium wniesione w pieniądzu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, na wniosek wykonawcy: 1) który wycofał ofertę przed upływem terminu składania ofert; 2) którego oferta została odrzucona; 3) po wyborze najkorzystniejszej oferty, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, lub unieważnieniu postępowania, w przypadku gdy nie zostało rozstrzygnięte odwołanie na czynność unieważnienia albo nie upłynął termin do jego wniesienia.	Istotne wydaje się utrzymanie dotychczasowej zasady polegającej na niezwłocznym i automatycznym obowiązku zamawiającego, do zwrotu wadium wszystkim wykonawcom po wyborze najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania. Obecne rozwiązanie, o którym mowa w ust. 2 („na wniosek wykonawcy”) jest niedopuszczalne z punktu widzenia zasad obrotu gospodarczego. Zwrot wadium powinien następować z mocy prawa, bowiem brak jest podstawy prawnej do dysponowania środkami pozostałych wykonawców przez zamawiającego, po wyborze najkorzystniejszej oferty. Dodatkowo art. 111 ust. 1 PZP pozostawia wątpliwość interpretacyjną, czy przedmiotowe postanowienie odnosi się jedynie do wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, czy do wszystkich wykonawców. Wobec powyższego treść art. 111 powinna zostać doprecyzowana.
15.	Art. 126 Art. 129 Art. 481	---	Wiarygodność ekonomiczna i finansowa powinna odzwierciedlać rzeczywisty potencjał wykonawcy w tym zakresie. Dodatkowo ustawa powinna określać wymóg realnego dysponowania środkami finansowymi przez Wykonawcę w celu należytego zabezpieczenia realizacji zamówienia. Jednorazowe przedłożenie dokumentu przez oferenta/wykonawcę o posiadaniu w danej chwili środków na rachunku bankowym nie może być potwierdzeniem spełnienia tego warunku. Zdolność finansowa powinna być badana przez Zamawiającego na kilku

			etapach: w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia i po zawarciu umowy.
16.	Art. 142 Art. 143	Art. 142. 1. Jeżeli wykonawca nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 139 ust.1, podmiotowych środków dowodowych, innych dokumentów lub oświadczeń, niebędących przedmiotowymi środkami dowodowymi, lub są one niekompletne lub zawierają błędy, zamawiający, wzywa wykonawcę odpowiednio do ich złożenia, poprawienia lub uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia odpowiednio wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo oferta wykonawcy podlegają odrzuceniu albo zachodzą przesłanki unieważnienia postępowania. (...)	Przedmiotowy przepis zawiera sformułowanie wskazujące na „inne dokumenty i oświadczenia nie będące przedmiotowymi środkami dowodowymi”. Jest to ogólne sformułowanie, które nie odnosi się do żadnej kategorii dokumentów, które zostały sprecyzowane w ustawie. Ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie definicji podmiotowych i przedmiotowych środków dowodowych, wobec powyższego jakich innych dokumentów i oświadczeń miałyby dotyczyć przedmiotowy przepis. Powoduje to niepewność po stronie wykonawców odnośnie możliwości rozszerzającej interpretacji przepisu przez zamawiających np. żądanie dokumentów ponad wymagany i niezbędny zakres. Wobec powyższego wnioskujemy o wykreślenie tego sformułowania ze wskazanych przepisów.
17.	Art. 8 Art. 144 Art. 424	---	Wszystkie zamówienia - niezależnie czy wartość zamówienia jest równa lub przekracza progi unijne, czy też jest niższa niż progi unijne – co do zasady powinny być w pierwszej kolejności udzielne w trybie podstawowym. Wobec powyższego przepis powinien wskazywać, iż Zamawiający udzielają zamówień w trybach podstawowych, a udzielenie zamówienia w pozostałych trybach powinno być wyjątkiem i następować tylko w przypadkach określonych w ustawie PZP. Dodatkowo ustawa PZP powinna bezpośrednio wskazywać takie tryby są uznawane za tryby podstawowe (brak definicji w tym zakresie w art. 8 projektu PZP). Wobec powyższego wnosimy dodatkowo o doprecyzowanie i wprowadzenie regulacji, iż „Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony.”
18.	Art. 151 ust. 2 Art. 433	Art. 151. 2. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później	Odnosząc się do przedmiotowego zapisu warto wskazać, iż wprowadzenie terminu na wniosek o wyjaśnienie treści SIWZ/SWZ

	ust. 2	niż na 6 dni przed upływem terminu składania ofert albo nie później niż na 4 dni przed upływem terminu składania ofert w przypadku, o którym mowa w art. 155 ust. 2 pkt 2, pod warunkiem że wniosek o wyjaśnienie treści SWZ wpłynął do zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert. Art. 433. 2. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 2 dni przed upływem terminu składania ofert, pod warunkiem że wniosek o wyjaśnienie treści odpowiednio SWZ albo opisu potrzeb i wymagań wpłynął do zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert.	(połowa terminu na składanie ofert) jest niezgodny z zasadami transparentności prowadzonego postępowania, w szczególności, iż termin powinien ulegać odpowiedniemu dostosowaniu w przypadku, gdy zamawiający dokonuje zmiany SIWZ/SWZ. Dodatkowo przepis powinien regulować, od którego dnia powinien być liczony początek terminu na złożenie wniosku o wyjaśnienie treści SIWZ/SWZ, np. od dnia publikacji ogłoszenia/SWZ. W chwili obecnej dzień początkowy przyjmowany jest jako dzień przesłania ogłoszenia, co powoduje, że termin zadawanie pytań jest odpowiednio/faktycznie krótszy. Wobec powyższego wnioskujemy o zmianę przedmiotowych regulacji.
19.	Art. 169 ust. 1	Art. 169. 1. Negocjacje z ogłoszeniem to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy, zamawiający zaprasza wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu do składania ofert wstępnych, prowadzi z nimi negocjacje w celu ulepszenia treści ofert składanych na etapie negocjacji, po zakończeniu których zaprasza wykonawców do składania ofert.	Wskazać należy na nieprecyzyjne zdefiniowanie negocjacji. Zgodnie z brzmieniem przedmiotowego przepisu zamawiający „prowadzi negocjacje w celu ulepszenia ofert”. Podczas gdy negocjacje są prowadzone w celu doprecyzowania lub uzupełniania informacji zawartych w opisie potrzeb i wymagań, na podstawie których zamawiający sporządza SWZ (art.184 ust. 2).
20.	Art. 184 ust. 1	Art. 184. 1. W przypadku, gdy zamawiający zamierza zakończyć etap negocjacji, informuje o tym równocześnie wszystkich pozostałych w postępowaniu wykonawców oraz wyznacza termin na złożenie poprawionych ofert składanych na etapie negocjacji lub ofert.	Przedmiotowa regulacja jest nieprecyzyjna. Zgodnie z jego treścią tego przepisu zamawiający wyznacza termin na złożenie poprawionych ofert, gdy zamierza zakończyć etap negocjacji. Powyższe powoduje sprzeczność z treścią art. 185 ust. 1 i 2, w ramach którego zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców oraz w zaproszeniu wskazuje sposób i termin składania ofert. Powyższe powoduje wątpliwości o charakter

			czynności z art. 184 ust. 1. Wnioskujemy o doprecyzowanie ww. regulacji.
21.	Art. 230 ust. 2	Art. 230. 2. Zamawiający, po wszczęciu postępowania, może—przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy.	Uważamy za zasadne, celem zachowania zasady transparentności, zmianę przedmiotowego zapisu poprzez wprowadzenie obowiązku przekazywania ogłoszeń do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej. <u>Propozycja:</u> <i>Art. 230. 1. Zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający udziela zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.</i> <i>2. Zamawiający, po wszczęciu postępowania, musi przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy.</i>
22.	Art.231 ust. 1 pkt 11), pkt 12), pkt 13)	---	Wnioskujemy uzupełnienie przedmiotowego przepisu – zarówno w punkcie 11, jak również w punkcie 12 i 13 - o dodatkowy punkt d), o następującej treści: <i>„d) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub wszystkie wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zostały odrzucone na podstawie art. 163 ust. 1 pkt 2 albo nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 257 ust. 1 pkt 2 i 5 ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;”</i>
23.	Art. 231 ust. 5.	Art. 231 ust. 5. W przypadku gdy ze względu na dzień utworzenia lub rozpoczęcia działalności przez osobę prawną lub zamawiającego lub reorganizację ich działalności dane dotyczące średniego przychodu za 3 lata poprzedzające udzielenie zamówienia są niedostępne lub nieadekwatne, procent działalności, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. b, pkt 12 lit. b, pkt 13 lit. b i pkt 14 lit. c, ustala się za pomocą wiarygodnych prognoz handlowych.	Postulujemy wykreślenie ust. 5. W obecnym brzmieniu umożliwia udzielenie zamówienie podmiotowi/wykonawcy, który nie ma wymaganego doświadczenia niezbędnego do realizacji zamówienia.

24.	Art. 237 ust. 2	Art. 237. 2. Związek kryteriów oceny ofert z przedmiotem zamówienia istnieje wówczas, gdy kryteria te dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, będących przedmiotem zamówienia we wszystkich aspektach oraz w odniesieniu do wszystkich etapów ich cyklu życia, w tym do elementów składających się na proces produkcji, dostarczania lub wprowadzania na rynek, nawet jeżeli elementy te nie są istotną cechą przedmiotu zamówienia.	Treść art. 237 ust. 2 jest nieprecyzyjna i może powodować problemy interpretacyjne na etapie stosowania przedmiotowego przepisu, w szczególności odnosi się do ogólnych zwrotów „we wszystkich aspektach” oraz „do wszystkich etapów ich cyklu życia”. Takie sformułowania może być w sposób, który będzie ograniczał możliwość ilości wprowadzanych kryteriów. Wobec powyższego ww. sformułowania powinny być jednoznaczne. W szczególności przepis powinien bezpośrednio rozstrzygać, czy kryteria powinny dotyczyć absolutnie każdemu aspektu i etapu cyklu życia, czy raczej kryteria nie muszą dotyczyć każdego aspektu i etapu, lecz jedynie pozostawać w związku z dowolnym z nich.
25.	Art. 238 Art. 239	Art. 238. Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę, jako ofertę przedstawiającą najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny lub kosztu, kierując się względami ekonomicznymi i efektywnością udzielanego zamówienia. Art. 239. 1. Najkorzystniejsza oferta może zostać wybrana na podstawie: 1) ceny lub kosztu; 2) kryteriów jakościowych oraz ceny lub kosztu.	Postulujemy, by nowa ustawa określała wprost, iż kryterium ceny mogło stanowić jedynie np. 60% ogółu kryteriów w danym postępowaniu. Kryteria pozacenowe powinny być tak określone aby były kryteriami rzeczywistymi, a nie pozornymi jak np. termin płatności. Wnioskujemy także o uszczegółowienie kryteriów pozacenowych w sposób umożliwiający dokonanie rzeczywistej oceny. W obecnym stanie prawnym wielu Zamawiających określa pozorne kryteria (np. termin płatności faktury, czas dojazdu, wykonanie dodatkowego zlecenia) Postulujemy również wprowadzenie obowiązku stosowania kryteriów środowiskowych - zielone zamówienia publiczne, m.in. uwzględniające cele ekonomii cyrkularnej.
26.	254 ust. 1	Art. 254. 1. W toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert oraz środków dowodowych lub innych składanych dokumentów. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji	Uwaga podobnie jak do art. 142 i art. 143 projektu niniejszej ustawy. Również art. 254 ust. 1 zawiera sformułowanie „inne dokumenty”, Powyższe powoduje niejasność odnośnie ewentualnego zakresu dokumentów, jakie może żądać zamawiający od wykonawców po złożeniu ofert. Wobec powyższego wnioskujemy o

		dotyczących złożonej oferty oraz z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 204, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści.	wykreślenie tego sformułowania ze wskazanego przepisu.
27.	Art. 264 ust. 1	Art. 264. 1. Zamawiający zaprasza do udziału w aukcji elektronicznej jednocześnie wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty będące przedmiotem badania i oceny ofert, przy użyciu połączeń elektronicznych wskazanych w zaproszeniu.	Przedmiotowy przepis wskazuje, iż do udziału w aukcji elektronicznej zamawiający zaprasza wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty poddane badaniu i ocenie. Takie sformułowanie wskazuje, iż zapraszanie powinno być również skierowane do wykonawców, którzy złożyli oferty podlegające odrzuceniu. Wobec powyższego w aukcji uczestniczyliby również wykonawcy, którzy nie mogą uzyskać zamówienia. Stanowi to naruszenie zasady równego traktowania wykonawców. Należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 91b. obecnie obowiązującej ustawy PZP, zamawiający zaprasza drogą elektroniczną do udziału w aukcji elektronicznej jednocześnie wszystkich wykonawców, <u>którzy złożyli oferty niepodlegające odrzuceniu</u>. Wobec powyższego wnosimy o zmianę art. 264 ust. 1 projektu.
28.	Art. 290 Art. 456 ust 2 i 3 Art. 606	---	Zgodnie z art. 606 projektu PZP, w przypadku wniesienia odwołania Zamawiający nie może zawrzeć umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze. Wnoskujemy o zmianę zapisu poprzez określenie zakazu zawarcia umowy do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd skargi na orzeczenie Izby lub upływu terminu do wniesienia skargi do Sądu Okręgowego. Obecny kształt przepisu warunkujący zawarcie umowy zakończeniem postępowania przed KIO, a nie sądem II instancji w istocie jest znaczącym ograniczeniem prawa do sądu. Wnoszący skargę jest przecież w dalszym ciągu zainteresowany wykonawstwem zamówienia, zaś stwierdzenie przez sąd, że wyrok KIO został wydany z naruszeniem prawa jedynie otwiera drogę przedsiębiorcy do kolejnego, trudnego i kosztownego procesu o

			odszkodowanie.
29.	Art. 432	Art. 432. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 427 ust. 1, zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem złożoności zamówienia oraz czasu potrzebnego na ich przygotowanie, z tym że termin ten w przypadku dostaw i usług nie może być krótszy niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, a w przypadku robót budowlanych nie może być krótszy niż 14 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych.	Wnioskujemy o zmianę zapisów ustawy poprzez wydłużenie czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty na dostawy i usługi do 21 dni. Niejednokrotnie ogłoszenia na stronach internetowych Zamawiających są umieszczane pod koniec dnia roboczego, stąd możliwość zapoznania się następuje dopiero w dniu następnym. Przy uwzględnieniu występujących w trakcie tych 7 dni - dni wolnych od pracy, niejednokrotnie pozostaje 2-3 dni na przygotowanie oferty i jej złożenie. Tak krótki czas umożliwia przygotowanie i złożenie rzetelnej oferty, spełniającej wszystkie wymogi podmiotowej i przedmiotowej. Powyższe stanowi utrudnienie w szczególności dostępu do zamówienia przedsiębiorstwom sektora MŚP, które często podejmują się realizacji zamówienia w formule konsorcjum lub podwykonawstwa. Dodatkowo, celem umożliwienia realnego zagwarantowania wykonawcom terminu na złożenie oferty, regulacja powinna wskazać, iż ogłaszanie zamówień powinno następować w taki sposób by nie obejmowały okresów świątecznych/świąt państwowych.
30.	Art. 462	Art. 462. 1. Postanowienia umowy nie mogą kształtować praw i obowiązków zamawiającego oraz wykonawcy w sposób rażąco nieproporcjonalny do rodzaju zamówienia oraz ryzyk związanych z jego realizacją. 2. Za postanowienia sprzeczne z ust. 1 uważa się w szczególności postanowienia przewidujące: 1) naliczanie kar umownych za opóźnienie, jeżeli opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które wykonawca nie odpowiada; 2) naliczanie kar umownych za zachowanie wykonawcy niezwiązane z przedmiotem umowy lub jej prawidłowym wykonaniem; 3) kary umowne rażąco	Celem zapewnienia wykonawcom gwarancji przestrzegania przedmiotowego przepisu, wnioskujemy uzupełnienie przepisu o regulację, umożliwiającą weryfikację postanowień projektu umowy w sprawie zamówienia publicznego pod kątem zgodności z treścią art. 462, przez organ nadzorczy (np. Prezes UZP, Prezes UOKiK). Weryfikacja mogłaby odbywać się na wniosek, np. w trakcie procedury udzielenia zamówienia lub po wyborze najkorzystniejszej oferty/przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego.

		wygórowane; 4) odpowiedzialność wykonawcy za wykonanie świadczeń, które nie były możliwe do przewidzenia przez wykonawcę działającego z należytą starannością.	
31.	Art. 468	Art. 468. 1. Umowa, której przedmiotem są roboty budowlane lub usługi, zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy, zawiera postanowienia dotyczące zasad wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy, w przypadku zmiany cen materiałów lub kosztów istotnych dla realizacji zamówienia.	Przepis powinien dotyczyć także dostaw, a nie tylko robót budowlanych i usług. Ceny materiałów, komponentów do produkcji zmieniają się również w ramach dostaw. Wielu przedsiębiorców, w związku ze zmianą cen, realizuje zamówienia poniżej progu opłacalności.
32.	Art. 475	Art. 475. 1. Zamawiający sporządza raport z realizacji zamówienia, w którym dokonuje oceny tej realizacji, w przypadku gdy: 1) na realizację zamówienia wydatkowano kwotę wyższą co najmniej o 5% od pierwotnej wartości ceny ofertowej; 2) na wykonawcę zostały nałożone kary umowne w wysokości co najmniej 10 % wartości ceny; 3) wystąpiły znaczące opóźnienia w realizacji umowy; 4) zamawiający lub wykonawca odstąpił od umowy. 2. Zamawiający może sporządzić raport w przypadkach innych niż określone w ust. 1. (...)	Zgodnie z treścią przedmiotowego postanowienia raport zawiera ocenę realizacji zamówienia. Wobec powyższego odnosi się do oceny realizacji zamówienia przez wykonawcę. Tym samym wykonawca powinien mieć możliwość przedłożenia swoich uwag/zastrzeżeń do treści/projektu raportu opracowanego przez zamawiającego, w szczególności może to mieć istotne znaczenie w przypadku wystąpienia sporów pomiędzy wykonawcą a zamawiającym. Wobec powyższego wnioskujemy o uzupełnienie przedmiotowego postanowienia o regulację zgodnie, z którą zamawiający będzie zobligowany do przekazania do wykonawcy projektu raportu, w celu umożliwienia wykonawcy przedstawienia swoich uwag do jego treści. Uwagi i zastrzeżenia wykonawcy powinny stanowić załącznik do ostatecznej wersji raportu.
33.	Art. 486 ust. 1 pkt 2)	Art. 486. 1. Zamawiający może odstąpić od umowy: (...) 2) w okresie wykonywania umowy, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności: a) dokonano zmiany umowy z naruszeniem art. 483 i art. 484, b) wykonawca w chwili zawarcia umowy podlegał wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 122,	Przedmiotowy zapis narusza zasadę równości stron umowy, bowiem umożliwia zamawiającego (autorytatywnie, od decyzji samego zamawiającego) możliwość odstąpienia od umowy w okresie jej wykonywania. Przykładowo, do zmiany umowy, wymagane jest współdziałanie obu stron umowy – tym samym zamawiający może świadomie zgodzić się na zmianę umowy, by uzyskać możliwość

		c) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które ciążyą na niej na mocy traktatów, dyrektywy 2014/24/UE i dyrektywy 2014/25/UE, z uwagi na to, że zamawiający udzielił zamówienia z naruszeniem prawa Unii Europejskiej.	odstąpienia od umowy. Odnośnie przesłanki, iż wykonawca w chwili zawarcia umowy podlegał wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 122, należy mieć na uwadze, iż te okoliczności powinny podlegać weryfikacji w trakcie procedury udzielenie zamówienia a nie na etapie wykonywania umowy. Dodatkowo wprowadzenie tego zapisu jako możliwości powoduje, iż przepis może być stosowany przez zamawiających do celów wywierania presji na wykonawcy (np. w trakcie sporu odnośnie sposobu realizacji umowy), którzy tylko uzyskują możliwość a nie obowiązek odstąpienia od umowy. Wobec powyższego wnioskujemy o odpowiednią modyfikację ww. przepisu lub jego wykreślenie.
34.	Art. 487	Art. 487. 1. Umowa podlega unieważnieniu, jeżeli zamawiający: 1) z naruszeniem przepisów ustawy udzielił zamówienia bez uprzedniego zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych albo bez uprzedniego przekazania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej; 2) zawarł umowę z naruszeniem art. 290 ust. 1 lub art. 456 ust. 2 albo art. 606, jeżeli uniemożliwiło to Krajowej Izbie Odwoławczej uwzględnienie odwołania przed zawarciem umowy; 3) zawarł umowę przed upływem terminu, o którym mowa w art. 233 ust. 2.	Nie jest zrozumiałe ograniczenie przesłanek umożliwiających unieważnienie umowy w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy. W interesie obrotu gospodarczego i przejrzystości funkcjonowania rynku istotne jest stworzenie regulacji prawnej umożliwiającej wyeliminowanie z obrotu prawnego umów, które zostały zawarte z naruszeniem przepisów PZP. Wobec powyższego postulujemy o uzupełnienie przedmiotowego katalogu o brakujące przesłanki z art. 146 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy PZP, tj. jeśli zamawiający: 1) z naruszeniem przepisów ustawy zastosował tryb negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki; 2) uniemożliwił składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów wykonawcom niedopuszczonym dotychczas do udziału w dynamicznym systemie zakupów lub uniemożliwił wykonawcom dopuszczonym do udziału w dynamicznym systemie zakupów złożenie ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia

			objętego tym systemem; 3) uniemożliwił wykonawcom, z którymi została zawarta umowa ramowa, złożenie ofert w procedurze konkurencyjnej o udzielenie zamówienia na podstawie umowy ramowej, o ile nie wszystkie warunki zamówienia zostały określone w umowie ramowej.
35.	Art. 489	Art. 489. O unieważnienie umowy może wystąpić wykonawca, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia, w przypadku o którym mowa w art. 487 ust. 1 pkt 1.	Wskazany przepis jest nieprecyzyjny i wymaga doprecyzowania. Bowiem w chwili obecnej nie wskazuje jakiego wniosku dotyczy przepis. Bowiem zgodnie z art. 488 ust. 1 projektu ustawy uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem do sądu o unieważnienie umowy przysługuje Prezesowi UZP. Wobec powyższego Prezes, w przypadku powzięcia wiadomości uzasadniających złożenie takiego związku, jest do tego zobligowany prawnie. Tym samym jeśli celem ustawodawcy było umożliwienie wykonawcy wystąpienie z analogicznym wnioskiem o unieważnienie umowy, to przepis art. 489 powinien zostać doprecyzowany poprzez wskazanie, iż przepis ten dotyczy wniosku do sądu o unieważnienie umowy. Dodatkowo zapis art. 489 projektu ustawy powinien zostać zmieniony w sposób analogiczny do treści art. 534 ust. 1, celem zapewnienia podobnych środków ochrony prawnej, tj. wskazanie, iż z wnioskiem do sądu o unieważnienie umowy może wystąpić wykonawca, uczestnik konkursu oraz inny podmiot, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia lub nagrody w konkursie lub poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów niniejszej ustawy.
36.	Art. 502 ust. 1 pkt 1)	Art. 502 ust. 1. Krajowa Izba Odwoławcza, zwana dalej „Izbą”, jest organem właściwym do rozpoznawania: 1) odwołań na czynności zamawiającego, podjęte w postępowaniu o udzielenie zamówienia, konkursie, systemie kwalifikowania wykonawców, lub zaniechania czynności, do której zamawiający	Obecna treść przepisu wskazuje, iż KIO jest organem właściwym do rozpoznawania odwołań na czynności zamawiającego, podjęte m.in. w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Podczas gdy KIO powinno być również właściwe odnośnie czynności przygotowawczych do postępowania. Bowiem w niektórych sytuacjach zamawiający nie rozpisują zamówienia.

		jest zobowiązany na podstawie ustawy, w szczególności na projektowane postanowienia umowy w sprawie zamówienia publicznego;	
37.	Art. 502 ust. 1 pkt 2) Art. 620 ust. 1 i 2	Art. 502. 1. Krajowa Izba Odwoławcza, zwana dalej „Izbą”, jest organem właściwym do rozpoznawania: (...) 2) wniosków o rozstrzygnięcie sporu wynikającego z udzielonego, na podstawie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej, jeżeli: a) zamówienie publiczne jest finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej lub szacunkowa wartość zamówienia została ustalona jako równa lub przekraczająca w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro dla dostaw lub usług oraz 20 000 000 euro dla robót budowlanych, oraz b) wartość przedmiotu sporu przewyższa 1 000 000 złotych. Art. 620. 1. Zamawiający lub wykonawca, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 502 ust. 1 pkt 2, ma obowiązek złożyć wniosek o jego rozstrzygnięcie przez Izbę, zwany dalej „wnioskiem”. 2. Przed rozpoznaniem wniosku przez Izbę droga sądowa jest niedopuszczalna. (...)	Zgodnie z treścią art. 620 ust. 1, postępowanie concyliacyjne ma charakter obowiązkowy (dotyczy wszystkich sporów o których mowa w art. 502 ust. 1 pkt 2 ustawy PZP). Należy mieć na uwadze, iż czas prowadzenia concyliacji, która niekoniecznie musi zakończyć się w sposób satysfakcjonujący dla stron, uniemożliwia wystąpienie na drogę sądową. Jednocześnie wydłuża całe postępowanie i czas rozwiązania sporu. Dodatkowo wprowadzona regulacja generuje konieczność ponoszenia dodatkowych opłat (opłata od wniosku). Wobec powyższego wnioskujemy o zmianę charakteru postępowania concyliacyjnego na postępowanie fakultatywne, przeprowadzane za zgodą obu stron umowy.
38.	Art. 517 ust. 2	Art. 517 ust. 2. Prezes Izby może zarządzić rozpoznanie odwołań w składzie jednoosobowym, w przypadku zamówień równych lub większych niż progi unijne, albo trzyosobowym, w przypadku zamówień mniejszych niż progi unijne, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na stopień złożoności sprawy.	Skład trzyosobowy powinien być obowiązkowy dla postępowań w przypadku zamówień równych lub większych niż progi unijne. Celem zapewnienia merytorycznego rozpoznania istotnych zamówień, o wysokiej wartości (rozporządzenia dużą wysokością środków publicznych).
39.	Art. 519	---	Celem zapewnienia sprawnego funkcjonowania KIO proponujemy uzupełnienie przedmiotowego zamówienia o regulację, zgodnie z którą wyznaczeni do orzekania członkowie KIO powinni mieć co

			najmniej 2 dni robocze na zapoznanie się z aktami/dokumentami postępowania. Dodatkowo celem umożliwienia członkom składu KIO na dokładne przeanalizowane materiału, proponujemy wprowadzenie regulacje, zgodnie z którą przydział spraw przeprowadzany jest w taki sposób, by członek Izby nie rozpatrywał więcej niż 5 spraw równolegle.
40.	Art. 523	Art. 523. Do zadań Komitetu należy: 1) dokonywanie analizy przypadków, w których działania organów kontroli ujawniły nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów o zamówieniach publicznych, a także rozbieżności w stosowaniu lub rozumieniu tych przepisów, oraz przygotowywanie wniosków z tej analizy;	Wnosimy o doprecyzowanie przedmiotowego przepisu również o dokonywanie analizy przypadków, w których działania organów kontroli ujawniły nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów o zamówieniach publicznych <u>„i innych regulacji mających wpływ na stosowanie przepisów zamówień publicznych”</u> .
41.	Art. 524 ust. 2.	Art. 524 ust. 2. W pracach Komitetu mogą uczestniczyć przedstawiciele organów administracji rządowej, zaproszeni przez przewodniczącego Komitetu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu.	Zakres podmiotów biorących udział w pracach Komitetu powinien zostać poszerzony o podmioty ze strony społecznej np. o członków Rady Zamówień Publicznych i rady Dialogu Społecznego.
42.	Art. 534 ust. 1	Art. 534 ust. 1. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale przysługują wykonawcy, uczestnikowi konkursu oraz innemu podmiotowi, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia lub nagrody w konkursie oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów niniejszej ustawy.	Wnosimy o zmianę przedmiotowego napisu w następujący sposób: <i>„Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale przysługują wykonawcy, uczestnikowi konkursu oraz innemu podmiotowi, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia lub nagrody w konkursie lub poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów niniejszej ustawy.”</i> Przedmiotowa zamiana zapewnia ochronę praw dla grupy przedsiębiorców, które mogły ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.
43.	Art. 534 ust. 2	Art. 534 ust. 2. Środki ochrony prawnej wobec ogłoszenia wszczynającego postępowanie lub konkurs oraz dokumentów zamówienia przysługują również organizacjom wpisanym na listę, o której mowa w art. 498 pkt 16, oraz Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców.	Organizacje wpisane na listę, z uwagi na charakter swojej działalności, powinny również mieć możliwość przyłączania się do już prowadzonych postępowań przed KIO. Dodatkowo w przypadku wnoszenia środków ochrony prawnej przez organizacje wpisane na listę, powinny one zostać zwolnione od kosztów lub powinny ponosić jedynie koszty

			pokrywające obsługę administracyjną (np. w wysokości 10% standardowych kosztów).
44.	Art. 541.	Art. 541. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, o sędzie polubownym (arbitrażowym), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.	Celem zachowania gwarancji procesowych stronom i uczestnikom postępowania, na zasadach wypracowanych w ramach procedury zamówień publicznych zasadne jest zmodyfikowanie przedmiotowego zapisu poprzez poszerzenie odpowiedniego stosowania całego kodeksu postępowania cywilnego. Propozycja zapisu: „Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.”
45.	Art. 542.	Art. 542. Odwołanie przysługuje wyłącznie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia, konkursie, systemie kwalifikowania wykonawców lub zaniechania czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy, w szczególności na projektowane postanowienia umowy w sprawie zamówienia publicznego.	Zasadne jest uzupełnienie przedmiotowego postanowienia o zapis, iż odwołanie przysługuje również, gdy Zamawiający nie przeprowadzi postępowania o udzielenie zamówienia, choć był zobowiązany do jego poprowadzenia w oparciu o przepisy prawa lub okoliczności faktyczne.
46.	Art. 543 ust. 4	Art. 543 ust. 4. Odwołujący przekazuje kopię odwołania zamawiającemu przed upływem terminu do wniesienia odwołania w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią przed upływem tego terminu.	Celem doprecyzowania przedmiotowego zapisu wnosimy o jego uzupełnienie o następujący zapis: „do końca dnia, w którym upływa termin, do godziny 23:59”.
47.	Art. 568 ust. 1	Art. 568. 1. Izba może powołać biegłego spośród osób wpisanych na listę biegłych sądowych, jeżeli ustalenie stanu faktycznego sprawy wymaga wiadomości specjalnych. Biegłemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami działu 2 tytułu III ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300, 398, 770, 914, 1293 i 1629).	Dotychczasowa praktyka wskazuje, iż KIO w większości spraw odda wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego i ekspertów. Tym samym decydując się na samodzielną ocenę materiału dowodowego, który w wielu przypadkach zawiera skomplikowane technicznie, technologiczne lub finansowo informacje, które są niemożliwe do oceny przez osoby nie posiadające wiadomości specjalnych (dotyczy to przykładowo postępowań w zakresie rażąco niskiej ceny lub oceny kwestii technicznych/technologicznych wskazanych w opisie przedmiotu zamówienia).

			Wobec powyższego wnioskujemy o wprowadzenie zapisu oblikującego KIO do przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego i ekspertów w szczególnie skomplikowanych sprawach, na uzasadniony wniosek stron postępowania.
48.	Art. 605	Art. 605. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia: 1) wysokość i sposób pobierania wpisu od odwołania, mając na względzie zróżnicowaną wysokość wpisu, zależną od wartości i rodzaju zamówienia, oraz biorąc pod uwagę łatwość jego uiszczenia; 2) szczegółowe rodzaje kosztów postępowania odwoławczego, objętych wpisem oraz uzasadnionymi kosztami stron tego postępowania, a także tryb i sposób ich rozliczania, mając na uwadze zróżnicowaną wysokość wpisu, zależną od wartości i rodzaju zamówienia, a także zasadność zwrotu stronie kosztów koniecznych do celowego dochodzenia praw lub do celowej obrony oraz treść orzeczenia wydanego przez Izbę.	Obecnie wysokość wpisu od odwołania zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania, określające wysokość wpisu od odwołania wnoszonego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub usługi, którego wartość jest: 1) niższa niż tzw. progi unijne- wynosi 7 500 zł; 2) równa lub przekracza progi unijne -, wynosi 15 000 zł. Obecna wysokość opłat stanowi istotną barierę w dostępie do środków ochrony prawnej dla wielu małych i średnich przedsiębiorców. Bowiem w ramach procedury udzielania zamówień publicznych zasadność skorzystania z odwołania można zaistnieć wielokrotnie, np. etap ogłoszenia i określenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia, czy etap wyboru oferty wykonawcy. Jednakże obecna wysokość opłat powoduje, że zwłaszcza mali przedsiębiorcy rezygnują z wnoszenia odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej. Wobec powyższego wnioskujemy o zmianę wysokości wpisu od odwołania w następujący sposób: 1) dla zamówień na dostawy lub usługi których wartość jest mniejsza niż progi unijne – na 3 000 zł. 2) dla zamówień publicznych na dostawy lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza progi unijne - na 5 000 zł (lub określenie wysokości wpisu jako procentu od wartości zamówienia, jednak wysokość wpisu nie powinna

			przekraczać 15 000 zł.)
49.	Art. 608 Art. 609 Art. 618	----	Zgodnie z treścią art. 34 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych pobiera się opłatę stałą w wysokości pięciokrotności wpisu wniesionego od odwołania w sprawie, której dotyczy skarga. Wobec tego opłata sądowa od skargi do sądu okręgowego na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej dotyczące każdej czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jest opłatą stałą, której wartość wynosi: 1) 37 500 zł – w przypadku postępowań w sprawie udzielenia zamówienia na dostawy lub usługi o wartościach mniejszych od progów unijnych (134 000 i 207 000 euro), 2) 75 000 zł – w przypadku postępowań w sprawie udzielenia zamówienia na dostawy lub usługi o wartościach równych lub wyższych od progów unijnych (134 000 i 207 000 oraz 414 000 euro dla zamawiających udzielających zamówień sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa). Tak wysokie koszty skargi sądowej stanowią istotną barierę uniemożliwiającą przedsiębiorcom realizację prawa dostępu do sądu. Wobec powyższego wnioskujemy o obniżenie wysokości opłaty od skargi do sądu na orzeczenie KIO np. o 50 % w stosunku do dziś obowiązującej wysokości.